

De sancto Antonio

Certamen forte de
 dit illi ut vinceret Sap. x. Tota so
 lenitasz officii pñtis dici ē illi bea
 tiz amici dei Antonij confessoris. Ita etiā
 erit z fmo nosterz. Salutes hgo Maria zc.
Pro declaratione huius verbiz breui intro
 ductione materie sciendū. q̄ est septura lfa/
 lis. z etiā hoc declarat experiētia sensualis q̄
 plens vita nō est nisi camp⁹ prelii. z q̄tum ad
 corp⁹ z q̄tum ad animaz. Primū q̄tum ad
 corp⁹. quia homo statim natus a die nati
 uitatis vsqz ad finem est in prelio. quia q̄tu
 or qualitates intra corpus continue bellant
 scz calor cum frigiditate. z siccitas cuz humi
 ditate quousqz interficiūt hominē semp bel
 lāt corrupendo. alterādo. minuendo. z cō
 tradicendo ad inuicem. ac si teneret in vtero
 quattuor serpentes inter se bellātes. mordē
 tesz. Ita potestis cogitare de quattuor q̄li
 tatibz intra corpus humanū. Item ad extra
 corpus est in prelio miseriarum. sudoruz. fri
 goruz. periculoz. infirmitatum. paupertatuz
 tristitiarumz. Itē cum primis ad inuicem
 vel lingua vel manu seu opere. intm q̄ Da
 uid de isto prelio corp⁹ fecit vnū psalmū di
 cēs. Miserere mei de⁹ qm̄ ꝑculcauit me hō.
 Hoc q̄tum ad preliuz cum primis. tota die
 impugnās tribulauit me. Cōculcauerūt me
 inimici mei. s. quattuor qualitates elemento
 rum. tota die. qm̄ multi bellātes aduersū me
 q̄tum ad miseras. ps. lv. Secundo q̄tum
 ad animā. quod est prelium periculosius. q̄a
 anima melior est corpore. Istud prelium po
 testis intelligere ꝑ talem similitudinē. ac si in
 isto campo eēt vna domicella nobilis et deli
 cata. z impugnaretur a tribz militibz armatz
 quoz vnus venit aū cuz ense euaginato. Ali
 us a dextris cum balistaz sagitta zc. Alius a
 sinistris cum lancea. z ipsa stat innixa ad pa
 rietem. bñ talis domicella eēt in magno plio
 z periculo. gratia dei eēt q̄ euaderet. q̄a nul
 lum habet defensorium nisi parietem vbi su
 stinetur. Ita ē de anima cuiuslibet nostrum.
 que est domicella nobilis. q̄ nullū habet pa
 trē nisi deum q̄ eā creauit ad ymaginē suam.
 z stat innixa ad parietē zc. ad parietē. s. fidem
 xpianā. qz sicut paries sustinet z impedit vitū
 ita fides xpiana est appodiatum xpiani. Itē
 fides est de his que homo nō videt. Jō apo
 stolus diffinies fidem dicit. Est em̄ fides sub
 stātia sperandarum rerum. Ecce fundamen

tum. Argumentum nō apparentiū. s. de his q̄
 nō videt. Heb. ij. Ad istum parietē armat
 aia xpiana. qz als iam capta eēt mortuar de/
 structa. et impugnat a tribz militibz. aū venit
 mūd⁹ ense euaginato. s. cum negocijs. curz su
 perfluis. iniusticijsz. A dextris autē caro cū
 sagittis malaz inclinationuz luxurie zc. A
 sinistris autē dyabol⁹ cum lancea tentationuz
 diuersarum rerum. De istis militibz dicit Pe
 trus apłus. Militat aduersus animā. i. Pe.
 ij. Et ꝑpter hoc dicit Job. Militia est. s. q̄tū
 ad aiaz. qz vbi nos habem⁹ militia: alia trāssa
 tio autentica habet tentatio est. que respicit
 animā. vita homis sup terram. Et sicut mer
 cēnarij dies eius. Job. vij. Qui si fideliter la
 borat meretur salarium. als penaz. Ita dō no
 bis. si fideliter militam⁹ nō frāgendo dei pre
 cepta: habemus coronam. Si autē vt conar
 dus homo sit victus. captiuat in inferno. Er
 go bñ est verum q̄ tota vita nostra est preliuz
 q̄tum ad corp⁹ z q̄tum ad animā. In isto p̄
 lio de⁹ dedit gratiam beato Antonio vt vin
 ceret. Ita thema dicit. Certamen forte zc. de
 us. s. dedit illi. s. beato Antonio vt vinceret
Ad practicam quomodo beatus Antho
 nius habuit prelium. z quō habuit victoriā.
 vicit enim
Primo mundū q̄ venit ab ante cuz gladio
 euaginato.
Scdo carnem que venit a dextris cū ba
 lista extensa.
Tercio dyabolū q̄ venit a sinistris cū lan
 cea vibrante.
Ideo dicit thema. Certamen forte dedit zc.
Dico primo q̄ beat⁹ Antonij habuit p̄
 lium cū mūdo. qz veniebat coram eo cum en
 se euaginato. Dicat quō puer fuit nutritus a
 parentibz vt timeret deū. ne iuraret. ne dice
 ret mēdacia. erat totus verecūdus. z didicit
 lfas. ibat cum parentibz semp audire missas
 fmones. pro indulgentijs. et sic de alijs. Pa
 rētes ei⁹ obierūt. z ipse erat quasi. xx. annoz. z
 remāsit heres multarum possessionum z red
 dituum. et cuiusdam magni oliuarij. Tunc
 mūdus incepit pugnare cōtra eū dicēs yma
 ginationi modos mūdi. Antonij tu es mō
 dñs dom⁹ z diuitiarum zc. z poteris ducere
 vrozem. z eris de maioribz ciuitatisz in regi
 minez. Et si vis mutare decem ꝑo duode
 cim. poteris valde ditari vlt mutare sup ꝑo
 sessiones. z interim recipere fruct⁹ vel emere ꝑ
 parata pecuniā zc. vel vendere plus ratione

Sermo

expectatōis rē. **E**cce tentatōem mūdi. **S**ed cum beatus **A**nthonius fuisset assuetus audire missam et sermones. quia tales raro faciunt malum finem. dum semel audiret missam: audiuit consilium euāgelij. **S**i vis perfectus esse: vade et vade omnia que habes et da pauperibus: et habebis thesaurum in celo. et veni et sequere me. **D**icitur. **O**ditur. **b.** **A**nthonius: habeo modicum scutum. cum isto potero me cooperire ab ictibus mundi. **D**icatur quomodo statim post missam de dit bona sua ad vendendum seruitoribus. **Q**ui bus venditis: pecunia distribuit in pijs causis et personis pauperibus. **H**oc facto secutus est spiritum in vita spirituali: dimittens mundum. iuit ad desertum. et sic euasit a primo ictu mundi. scilicet percutiendo super eum. **S**ed iterum mundus inuasit eum. quia aliquotiens quando homo non potest percutere inimicum ad caput: ducit gladium per transuersum. **I**ta voluit facere mundus. **b.** **A**nthonio. quando enim fuit in deserto et in sua paupertate seruire deo. ecce quomundus per transuersum a latere percussit dicens ymaginationi. **D**ō **A**nthoni tu es in deserto. **N**ūquid fuisset bonum reservare tibi aliquid de quo fecisses vnam cellam. altare. oratorium. lectulum. tabulam. et huiusmodi. **C**ūque sic cogitando incederet per desertum: inuenit vnam plattā argenteam pulcrā. **C**ogitate quomodo statim sensualitas dixit. **A**nthoni de hoc poteris facere cellam. et non audebat eam tangere. **S**ed admirans intra se dicebat. **E**t quomodo est hoc cum hic non sit via. **E**cce quomodo percussit a latere. **S**ed tunc est remedium. scilicet retrahere pedem. **E**t ita fecit. **b.** **A**nthoni dicens. **I**hs retrahit se. **E**t scutella disparuit et fumus. **E**t potuit dicere. **b.** **A**nthonius. **E**logium fugiens: et mansi in solitudine. ps. liiij. **I**stud est bonum remedium ne homo vincatur. **S**ed iterum mundus voluit sibi dare vnum ictum iuxta cor. **C**um enim semel staret in cella in deserto: dixit mundus ymaginatōi. **A**nthoni tu es hic modicum. et cui proficies. de fecit te hominem qui est animal sociale per naturam. et tu facis te animal. **C**ōtra illud **D**avid. **H**omo cum in honore est non intellexit. compatetur iumentis insipientibus. et siliis factus est illis. ps. xlvij. **S**i fuisses in ciuitate: potuisses multis proficere. tractando paces. dādo consilia. corrigēdo peccata. et huiusmodi. vel ad minus si fecisses vnum monasterium hic propter alios qui vellēt fugere occasiones mundi. **D**um sic cogitaret: exiit cellam. et inuenit massam siue pomum auri. **S**tatim sen-

sualitas stulta locuta est. **O** **A**nthoni: de isto auro posses adhuc construere hoc monasterium. **E**cce ictus ad cor. ut perderet amorem paupertatis qui in corde consistit. **S**ed. **b.** **A**nthonio. iduit sed vna passeria. scilicet vna aucte scripture dei. **B**onus homo qui in uetus est sine macula. et qui post aurum non abiit. nec spauit in pecunia et thesauris. **E**ccli. xxxij. **F**orte dixit ipse posset esse tentatio. et dixit si gnādo se ihs. et aurum euasit ut fumus. **E**cce quomodo. **b.** **A**nthoni vicit primum militem. scilicet mundum dum contra eum bellante. **I**deo thema dicit **C**ertamē forte dedit illi. **M**oralit. iste mundus triplici ictu bellas multos interficit. quia nesciunt se defendere. nec ab ictu se munire. **P**rimo ad caput superius vulnerat laicos. eos inclinans ad ysuras. furta. rapinas. calumnias. et huiusmodi. **D**icat hoc iuxta audientium qualitates. **O** modernis temporibus quot interficiunt in isto vulnere. **S**ecundo per transuersum mundus vulnerat religiosos. qui per paupertatem euangelicam vel apostolicam euaserunt ab ictu superiori. scilicet ad caput. sed per transuersum ne merito possint ad paradysum ambulare per proprietatem: congregando bona. diuitias etc. **T**ercio de dega cum qua vulnerat et interficit platos et curatos. quia spiritualia sacramenta que habent ministrare. propter honorem dei et salutem animarum modum non sic nisi ratione pecunie omnia sacramenta vendunt aliquo modo. **A**lij etiam ne habeant solvere laudes. impositōes. et huiusmodi iura. faciunt falsa iuramenta. tales occidunt per degam sigendo. **P**ropter hoc christus auisando nos dicebat **L**ate te ab omni auaricia. **N**ota ab omni. scilicet his tribus modis. scilicet auaricia laicorum. proprietate religiosorum. et symonia clericorum. quia non in abundantia cuiusque vita eius est et his que possidet. **L**uce. xij. **D**ico secundo quod vicit carnem. **C**aro enim bellat cum sagittis acutis siue intoxicatis. scilicet inclinando. incitādo. et motus varios luxurie ministrando. et nisi homo sciat se defendere interficiunt. **S**ed in isto plio. **b.** **A**nthonius sciuit se mirabiliter defendere. **C**um enim esset in deserto et viciisset primum militem. scilicet mundum. ut audiuit. secundus miles. scilicet corpus carnale incepit ipsum impugnare. quia erat in flore iuuentutis. **E**t finem quod prolixè ponit **A**thanasius: qui suam legendam composuit. **C**aro diuersimode ipsum impugnavit. motu vigilando. dādo motus. cogitationes etc. **D**ō dormiēdo in somnis quod erat cum mulieribus etc. **E**t qualis sagitta est ista persone spirituali. quia personis carnalibus non displicent talia somnia siue motus. **O**ditur. **b.** **A**nthoni.

De sancto Anthonio

Ego indigeo medicina. Qui enim vult curari a vulnere sagitte oportet expellere sagittam. Deinde apponere tyriacā venenū quod remanet intus. Ita fecit. b. Antonius. Primo expellebat sagittas. scilicet tentationes. statim mutando ymaginatōez. cogitādo passionē xp̄i. vlt. penas inferni. et silia. Secundo venenū sagitte recipiebat tyriacā abstinētie a spūscō p̄fectā. Prō abstinēbat i cibo. nihil aliud comedebat nisi panē cū sale post sol occāsu. et bibebat aquā semel in die t̄m comedebat. Et aliquātes transibat duos vel tres dies quod non comedebat ali quid. Itē abstinēbat a somno. solū p̄ duas vel tres horas dormiēdo sup̄ terrā. Item portabat aspey cilicū. desup̄ matellū. et ope manuum suarū vivebat. operabat cistelas vlt. cistulas puas. et h̄mōi. et cū ista tyriaca p̄fuabat se venenū luxurie. quod nūq̄ sibi nocuit. quod nunq̄ p̄sensum inclinātōi p̄beuit. tenēs p̄silium apli. Fugite fornicatōem. Omne enim peccatū quod cūq̄ fecerit hō: extra corp̄ est. Qui autē fornicat i corp̄ suū peccat. An nescitis quoniam mēbra v̄ia templū sunt spūscōi quod i vobis ē. quem habetis a deo. et nō estis v̄ia Empei enim estis precio magno. Glificatez portate deū in corpore v̄io. Ecce p̄mū remediū. scilicet expellere venenū. scilicet p̄mos mot̄. j. Cor. vj. Ecce scōm remediū d̄ abstinētia. Itē. Fortificate mēbra v̄ia quod sūt sup̄ terrā. fornicatōem. immūdiā. libidinē. p̄cupiscētia malā. et auariciā. quod est simulacrum seruit̄. p̄pter quod venit ira dei sup̄ filios incredulitatis. in quibus ambulastis cū viveret̄ in illis. Nūc autē deponite et vos omnia. irā. indignatōem. maliciā. blasphemā. turpē s̄monē de ore v̄io. Nolite mētiri inuicē. expoliantes vos veterē boiem cū actibus suis. et induite nouū boiem quod s̄m deū creat̄ est. ad Colos. iij. Sed itez. non. dixit caro. quod forte sagittabit sagitta de p̄nulis ornata. Dicat quō dyabolus venit ad eū in specie pulcerrime mulieris. et p̄ma facie nō cognouit demones. fuisse. De quo Antonius admirās ait cū spū. Et qualis estis vos hic. Rūdit. Audita fama v̄ia scitit̄. vellē fuire deo. et volo p̄silii a vobis quōz in quod loco possem facere p̄niam et h̄mōi. et fuire deo. Statim caro dixit. Antonius. Ecce ista mulier iuuenis ē et pulcra et sola. si peccares cū ea. null̄ sciret. nō p̄deres famā. Ideo videns b̄tus Antonius quod caro calefaciebat. Dixit ipse. Un̄ ignis expellet aliū. spectat modicū. Elenatis fimbrijs a tergo posuit se i igne. dicēs mulier. Si vis h̄re meū placitum veni

as huc et. et disparuit dyabolus. Et deus fecit grām. b. Antonio. quod i igne sedēs nō fuit cōbustus. sed fugauit tentatōem tam fortē. et poterat dicere cū d̄. Probasti cor meū et visitasti nocte. igne me examinasti. et nō est inuēta i me iniquitas. ps. xvj. Sic vicit scōm militem. Ideo thema. Certamē forte dedit. Rationaliter habem̄ h̄ exemplū castitatis seruāde nos religiosi. quod habem̄ votū exp̄ssū. et clerici annexū. fugere occasiones. vitare mulierum familiaritates et locutōez oportunitates. Dicebat. b. Hieronymus ad Rusticū monachū. Feminā quā b̄ p̄sentantē didiceris. mente dilige. nō corpali p̄sentia. Et ille. Quid d̄ matre mea. Respondet. b. Hieronymus. Matrem tuam ita videas. ne p̄ illam alias videre cogaris. Habet enim famulas. habet pedisse quas. et quāto melior earum p̄ditio. tanto facilior ruina. In isto plio quod plures interficiuntur. quod nesciunt expellere sagittas tentationis. nec recipere medicinā abstinētie. Dicat hic etiam de impedimētis matrimonij. si materia hoc requirat. De tercio. Dicat cum semel. b. Antonius staret in sua p̄templatiōe in beremo. demones quod tenuerūt consilia ut idem expelleretur a cella. ne ipsi perderent illam habitatiōem in specie hominū venerunt ad eum dicentes. Et quid Antonius. et tu vis nos expellere de nostra habitatiōe. Et nunquid ciuitates et ville sunt habitatiōes hominū. et deserta demoniorum. Ideo recedas vadas ad ciuitatem. alis expellemus te. Respondit sanctus Antonius. Dñs mihi adiutor nō timebo quod faciat mihi homo. Hoc idō dicit. quia ipsi erant in specie hominis. Et quia noluit recedere. fuit grauit̄ a demonibus p̄cussus. intantū quod quidam sanctus homo quod veniebat visitare eum tunc venit et inuenit ipsum mortuum ut credebatur. credēs ipsus a latronibus occisus. plangit eum et reportauit eum ad cellam suam. Tunc v̄i moris est vigilaret de nocte iuxta corpus beati Antonij. Antonius virtute dei fortificatus aperuit oculos. et miratus v̄bi eēt. cogitauit ne gocium sicuti euenerat. Et dum vigilēs dormirent Antonius surrexit et secrete recessit. et reuersus est in cellam suam ad beremū. De qualis miles fuit Antonius. Cogitate quoniam nō inuenit eum vigilēs quātū debuerunt admirari. Quādo autē. b. Antonius fuit i spelunca sua. statim cepit excitare demones. dicens. Dic sum ego. et h̄mōi. Statim vene-

Heremo

runt demones in speciebus diuersarum besti-
arum. s. vnicornis. leonis. vrsi. lupi. serpētis.
z crudeliter inuaserūt eum. Cūq; iam eēt vul-
neratus ad mortem. dicebat vt poterat **Ihs**
ih̄s. ih̄s. z subito spelūca magna claritate lu-
strata respēdit. z demones fugierūt. Tūc
beatus **Antonius** vidit dñm **Ihm xp̄m** Cui
dixit. **O bone Ihu** vbi eras. z quare a princi-
pio nō affuisti mihi vt sanares vulnera mea.
Respondit **Iesus.** **Antoni** hic eram. sed ex-
pectabam videre certamen tuum. z quia taz
fortiter dimicasti. faciam te in toto orbe no-
minari. **Et curat⁹** fuit eum. **Hec demones**
de cetero ausi fuerūt ad eum accedere. Ergo
certamen forte dedit illi vt vinceret. **Sed h̄**
p questionē intrabimus ad moralitatem. **Et**
querit quare deus voluit q̄ beatus **Anto-**
nius haberet tam magnū prelium cū demo-
nibus. etiam visibiliter sibi apparentibus. quia
inuisibiliter etiam multi impugnant ab eis.
sed sic visibiliter nō legitur nisi de beato **An-**
thonio. **Rūso.** qz prim⁹ heremita in nouo te-
stamento notorius post christū fuit beatus **An-**
thonius. In veteri autē testamento legunt ali-
qui tenuisse vitam heremiticam. sicut **Hely-**
as. **Helyseus.** **Johānes baptista.** In nouo
autē testamento xp̄s fuit primus. Deinde bea-
tus **Paulus.** sed erat secret⁹ z incognit⁹. **Sz**
beatus **Antonius** fuit reuelatus. Ideo vidē-
tes demones q. b. **Antonius** ostēdebat mul-
tis eū sequētibus in futurā viā paradisi. q̄stū in
eis fuit voluerūt ip̄m occidere. sed de⁹ nō p-
misi. qz p̄muniter in pl̄is ille qui portat ve-
xillū magis impugnat. vt ceteri sequētes de-
uēt z succumbāt. **Et qz** **Antonius** fuit p̄m⁹ et
p̄nceps hui⁹ vite. de⁹ sibi promisi vt ip̄m face-
ret in toto orbe nominari. **Moraliter** Il-
li q̄ incipiūt bonam vitam portāt vexillū sal-
uatoris. dando bonū exemplū alijs. Sic eti-
am illi qui incipiūt malā vitā vel vanitatē in-
indumētis vel ornamentis. portāt vexillū dam-
nationis. Dicūt mulieres. **Bñ** cognoscim⁹ z
vanitates z sup̄fluitates quas facimus. qz fa-
ciūt nos z viros nostros damnare. sed q̄ inci-
piet dimittere. qz si vna incipet etiā omnes di-
mitteremus. **Hvult** dicere. q̄s portabit vexil-
lū vel q̄ lucrabit coronā. qz licet oēs martyres
habeāt coronā gl̄ie. singularit̄ tñ. b. **stephan⁹**
q̄ fuit p̄m⁹. **Ite** licet omnes penitētes saluen-
tur z habeāt coronā. specialit̄ tñ. br̄a **Maria**
magdalena. Ideo **Dñs.** **Om̄is** q̄ percutiet **Je-**
buseū. s. diabolu i p̄mis erit p̄nceps et dux. s.

Paral. xj. Ita dicit xp̄s. **Om̄is** q̄ h̄z victoriā
de dyabolo. erit p̄nceps rex in paradiso. **Sz**
p̄ncipaliter incipiētes bonā vitā z eā p̄tinuā-
tes. **Vir⁹** em̄ boni opis p̄seuerātia ē. vt dicit
Bregio. **Et qz. b.** **Antonius** incepit. p̄tinua-
uit z p̄fecit bonam vitā. virtuosam z sanctam
Ideo quādo fuit. **xcix. annoz.** receptis sacra-
mentis z vale a discipulis ac si deberet ire vl-
tra mare eos osculando leua facie vidit ange-
los sanctos ad se venientes. remisit animā su-
am sanctā. z statim coronata fuit gloria. **Et**
sicut in hoc mūdo nominat ex singulari san-
ctitate. ita etiam i celo nominat ex magna di-
gnitate. **Et p̄t dici.** **Bonū** certamen certavi.
q̄stum ad primū militē. **Cursum** p̄summaui
q̄stum ad sc̄dm. **Fidem** seruavi. q̄stū ad ter-
cium. **Ideo** in celo reposita est mihi corōa ius-
ticie. s. gl̄ia eterna. ij. ad **Thymo. iij.** **De⁹** cō-
cedat nobis istas victorias. Amen.

De sancto Sebastiano.

Dixit me quasi
signū ad sagittā. **Habet** s̄bū istud
originaliter in libro **Trenoz** xl la-
mentationū. ij. ca. **Licet** hoc festū sit duozū
beatoz martyz. tñ de beato **Fabiano** nō ha-
bem⁹ in sua hystoria nisi q̄ fuit papa sanct⁹ et
bon⁹. z postmodū fuit martyz. **Sed** i vita s̄c-
cti **Sebastiani** legim⁹ multas p̄ntes. s. q̄
poterim⁹ recipe ad gubernādū vitā nostram.
Sed p̄ salutē s̄go mariaz. **Dio** breuide
claratōe thematis sciendū. qz doctrina est ge-
neralis. p̄munis z vera i sancta theologia. qz
de⁹ nō solū est ratio. causa. principiū et actor
bonoz oim. immo etiā est rō. causa. p̄ncipiū
z actor oim maloz. nō tñ culpe nisi p̄missiue
quia mala culpe a libero arbitrio homis p̄-
cedūt qd de⁹ nō impedit. qz h̄c libertatē de⁹
nō aufert viatori. **Sed** mala pene nō soluz
a deo p̄mittunt. immo ab ip̄so infligunt. sic
dolores. infirmitates. z silia. **Rō** est. quia om-
nia mala penalia licz carni sint dolorosa alī
quorūiens verecūdosa. sunt tñ aīe medicinalia
z p̄ficuosa. quē admodū medic⁹ qm̄ amputat
vulnera. dat purgatōem vel cauteria. talia li-
cet sint dolorosa tñ sūt medicinalia. qz danē
p̄ sanitate sequenda. **Idē** est de malis pena-
libz. **Sūt** em̄ multi q̄ in sanitate vl̄ p̄sperita-
te nō curāt de deo. viuūt i p̄ctis. corā animā
habēt vulneratā z grauit infirmā. o d̄t de⁹ vt
bon⁹ medic⁹. **Ite** vl̄ isti idigēt medicīa cura-
tiua. z infligit dolores. infirmitates. miseriae